ons kenmerk 25.011872
Portefeuillehouder M. Wit

Rijswijk

Beleidsthema
Leefomgeving

De Raad

Doel raadsinformatiebrief
Informeren door college

Betreft Luchtkwaliteit

Datum 4 maart 2025

1. Inleiding

Schone lucht is essentieel voor de gezondheid van onze inwoners. Uit een rapport van de GGD Haaglanden blijkt dat onze lucht dezelfde kwaliteit heeft als het meeroken van vijf sigaretten per dag. De GGD Haaglanden is daarom bezig met een regionaal plan om de luchtkwaliteit van de regio te verbeteren.

Rijswijk onderneemt ook acties om de luchtkwaliteit te verbeteren en de gezondheid te bevorderen. Middels deze brief informeert het college uw raad over de Regionale aanpak van de GGD Haaglanden en hoe wij als Rijswijk hierop aansluiten. Luchtkwaliteit is voor Rijswijk geen nieuw thema. In juli 2021 heeft de gemeente reeds het Actieplan luchtkwaliteit vastgesteld. Daarnaast is Rijswijk ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord.

2. De luchtkwaliteit van Rijswijk

De kwaliteit van de lucht in regio Haaglanden is vergelijkbaar met het meeroken van vijf sigaretten op een dag. Uit het rapport van de GGD blijkt dat de luchtkwaliteit afneemt door stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$). Lokale bronnen die zorgen voor de uitstoot van stikstofdioxide zijn het wegverkeer en mobiele werktuigen. Houtstook en wegverkeer zorgen voor de uitstoot van fijnstof. In Rijswijk zijn de concentraties van stikstofdioxiden en fijnstof hoger dan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zoals blijkt uit onderstaande tabel:

Stof	**EU- grenswaarden (wettelijk)**	**Gezondheidskundige-advieswaarden van de WHO, september 2021**	**Waarden Rijswijk peiljaar 2019 GGD rapport september- 2023**
NO_2 (stikfstofdioxide)	40 µg/m^3	10 µg/m^3	10,2 µg/m^3
PM_{10} (fijnstof)	40 µg/m^3	15 µg/m^3	18,3 µg/m^3
$PM_{2,5}$ (Fijnstof)	25 µg/m^3	5 µg/m^3	23,5 µg/m^3

Blootstelling aan stikstofdioxiden heeft meerdere gevolgen voor de volksgezondheid: (1) de vroegtijdige sterfte in onze regio ligt gemiddeld een maand hoger dan de rest van het land, (2) de ontwikkeling van de longfunctie bij kinderen is slechter en (3) meer kinderen krijgen astma. Blootstelling aan fijnstof heeft ook gevolgen voor de gezondheid van onze inwoners: (1) meer hartinfarcten er beroertes, één op de vijf hartinfarcten is het gevolg van langdurige blootstelling aan fijnstof; (2) 14 procent van de longkankergevallen is te relateren aan fijnstof; (3) fijnstof zorgt voor een te laag geboortegewicht.

Om de luchtkwaliteit in Rijswijk te verbeteren en de gezondheid te bevorderen voeren wij de maatregelen in het Actieplan luchtkwaliteit Rijswijk en het Schone Lucht Akkoord uit. Ook gaan we in

regioverband samenwerken om de maatregelen uit het plan van de GGD uit te voeren.

3. **Regionale aanpak Luchtkwaliteit GGD Haaglanden**

Het plan van de GGD richt zich op vijf thema's:

- Gevoelige bestemmingen;
- Schoon en emissieloos bouwen;
- Gezonde en emissieloze mobiliteit;
- Houtstook;
- Glastuinbouw.

Het algemeen bestuur van de GGD Haaglanden heeft op 27 juni 2024 ingestemd met het plan. De gemeenten Wassenaar en Westland werken mee aan de uitwerking van de thema's, maar hebben zich nog niet gecommitteerd aan de implementatie in hun gemeenten. Naast de GGD en de gemeenten doen wel een aantal andere partijen mee: de Omgevingsdienst Haaglanden, de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en de provincie Zuid-Holland.

Rijswijk doet mee op vier van de vijf thema's. Aangezien de glastuinbouw in onze gemeente ontbreekt, is dit vijfde thema in Rijswijk niet van toepassing. Voor alle onderwerpen organiseert de GGD in 2023-2025 themabijeenkomsten om de vijf thema's uit te werken in maatregelen en/of beleidsregels. We zetten bestaande middelen in om als Rijswijk mee te doen en de geïnvesteerde tijd, namelijk 60 uur per jaar voor e beleidsadviseurs, past in het huidige werkschema.

4. Gevoelige bestemmingen

Rijswijk werkt samen met de GGD Haaglanden en de gemeenten Delft, Den Haag en Zoetermeer aan een beleidsregel met betrekking tot gevoelige bestemmingen langs drukke gemeentelijke wegen. Het betreft hier nieuw te projecteren gebouwen met functies voor scholen, kinderdagverblijven en woonzorgcentra. Uit onderzoek blijkt dat kinderen, ouderen en mensen met bestaande luchtweg- en hartaandoeningen extra gevoelig zijn voor gezondheidsklachten door luchtverontreiniging wanneer zij langdurig verblijven in de buurt van drukke wegen. Hierbij geldt dat de gezondheidsrisico's toenemen naarmate de afstand tot de weg kleiner is. Om hen te beschermen tegen de uitstoot van het wegverkeer wordt er gewerkt aan een beleidsregel die aanspoort om nieuwe scholen, kinderdagverblijven en woonzorgcentra op voldoende afstand van drukke gemeentelijke wegen te realiseren.

5. Schoon en emissieloos bouwen

Rijswijk gaat met de GGD en de regiogemeenten samenwerken aan de uitwerking van het thema. Dit is nog in de verkennende fase. De trend is dat fabrikanten steeds meer emissieloos materieel maken die op bouwplaatsen en werken ingezet kunnen worden. Gemeenten kunnen bij aanbestedingen emissie eisen opnemen over het materieel dat wordt ingezet. Grotere gemeenten hebben vaak al beleid opgesteld. De kleinere gemeenten in Haaglanden waaronder Rijswijk hebben dat nog niet. In het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Rijswijk is opgenomen dat wij ons houden aan de duurzaamheidseisen voor productgroepen die beschikbaar worden gesteld door het Expertisecentrum over aanbestedingen. De ervaring leert ons dat het voor opdrachtgevers toch lastig is om emissie eisen op te leggen bij bouwprojecten en/of bij een opdracht voor een werk. Dit heeft deels te maken met de onbekendheid van de materie bij opdrachtgevers, de kosten en dat het enige vaardigheid vergt om voor een project of werk de juiste eisen uit de Routekaart, die beschikbaar is gesteld door het Expertisecentrum, te halen. Daarom gaan wij voor het thema in regioverband concrete eisen opstellen die bij de meest voorkomende opdrachten en aanbestedingen opgenomen kunnen worden. Er zal daarbij ook aandacht zijn voor de subsidiemogelijkheden die het Schone Lucht Akkoord op dit gebied aanbiedt.

6. Gezonde en emissieloze mobiliteit

In 2024 is de mobiliteitsstrategie 2040 vastgesteld. De strategie levert een belangrijke positieve bijdrage om een gezonde, veilige, leefbare en bereikbare stad te creëren. Hierbij is het STOMP-principe een belangrijke pijler, waarbij lopen, fietsen en openbaar vervoer hogere prioriteit krijgen ten opzichte van de auto. Voor het stimuleren van lopen werken we nu een aanpak uit. Voor fietsen

hebben we vorig jaar een driejarige fietsstimuleringscampagne gelanceerd, met als doel de inwoners meer te laten fietsen. Voor openbaar vervoer stimuleren we in samenspraak met vervoersbedrijven en MRDH de betrouwbaarheid en frequentie van de trams en bussen. Meer lopen en fietsen draagt bij aan het verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Inzet op openbaar vervoer en het stimuleren van elektrische auto's middels het plaatsen van laadpalen draagt bij aan het verminderen van luchtvervuiling. Ook wordt het milieuzonegebied van Rijswijk in omvang uitgebreid. Daarnaast verkennen wij de mogelijkheden voor een stapsgewijze invoering van zero emissie stadslogistiek. Met deze maatregelen geeft Rijswijk al uitvoering aan dit thema. Verder is de inzet van Rijswijk om in regioverband kennis en ervaringen uit te wisselen op dit thema.

7. **Houtstook**

Op 5 november 2024 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen met de strekking een voorlichtingscampagne te starten om inwoners te informeren over de gevolgen van houtstook. Het idee is dat inwoners bewuster nadenken over het stoken van hout. Het college geeft uitvoering aan deze motie door aan te sluiten bij de campagne van Milieu Centraal.

Aanvullend geven we op de gemeentelijke website tips over het stoken van hout, want inwoners zijn nog steeds vrij om te stoken. De insteek van de voorlichtingscampagne is om inwoners bewuster te maken over hout stoken en wat de gevolgen op de gezondheid zijn van henzelf en van de buren. We zijn afgelopen november gestart met de campagne via sociale media, de gemeentelijke website en Nieuwsblad Rijswijk. De campagne speelt in op de seizoenen en wordt ingezet tijdens specifieke momenten waarin veel gestookt wordt. Er wordt in het najaar bijvoorbeeld gefocust op houtkachels en openhaarden en in de zomer ligt de focus op vuurkorven en buitenkachels. De aangenomen motie over houtstook is daarmee afgehandeld.

8. **Gevolgen en/of vervolgtraject**

De thema's worden in regioverband uitgewerkt. Gemeenten committeren zich om de maatregelen of beleidsregels van de thema's die voor hun grondgebied relevant zijn, vast te stellen en daaraan uitvoering te geven. Het streven is dat met deze aanpak wordt toegewerkt naar verbetering van de luchtkwaliteit zodat de gezondheidsschade door luchtvervuiling in Haaglanden afneemt van 5,0 naar 4,8 meegerookte sigaretten. Ook is het streven om op regionaal niveau toe te werken naar de toekomstige strengere EU-normen die naar verwachting in 2030 bekendgemaakt en opgelegd gaan worden aan lidstaten. Om de aandacht en inzet op luchtkwaliteit verbetering in de regio te houden, zal de GGD de uitvoering van de maatregelen monitoren. De Haaglanden gemeenten committeren zich om in 2026 tenminste drie van de vijf thema's uit te voeren. Voor Rijswijk is deze doelstelling haalbaar omdat deze thema's ook in maatregelen zijn opgenomen in Actieplan Luchtkwaliteit van Rijswijk en het Schone Lucht Akkoord waaraan uitvoering wordt gegeven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
P.M. Schuit	H. Sahin

Bijlage(n):

- Rapport 'Luchtverontreiniging in de regio Haaglanden'
- Plan 'Regionale aanpak luchtkwaliteit'